

FIȘA DISCIPLINEI

Istoria creștinismului antic (curs facultativ)

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	de Istorie antică și Arheologie
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Arheologie
1.7. Forma de învățământ	zi

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Istoria creștinismului antic				Codul disciplinei		HLR1110
2.2. Titularul activităților de curs			conf. dr. Dan Ruscu					
2.3. Titularul activităților de seminar								
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	DS	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	-
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	-
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					21
Tutoriat (consiliere profesională)					14
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				97	
3.8. Total ore pe semestru				125	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6.1. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	- capacitatea de a identifica și interpreta izvoare istorice și arheologice privind creștinismul timpuriu - cunoașterea cadrului cronologic, geografic și cultural al formării și consolidării Bisericii creștine - capacitatea de a analiza critic surse patristice și monumente ale artei paleocreștine - utilizarea terminologiei de specialitate în redactarea și prezentarea rezultatelor cercetării - înțelegerea interacțiunilor dintre religie, politică și societate în Antichitatea târzie
Competențe transversale	- dezvoltarea gândirii critice și a capacității de argumentare științifică - exersarea comunicării academice orale și scrise - formarea abilității de integrare a informațiilor din domenii conexe (teologie, istorie culturală, arheologie) - dobândirea unei atitudini reflexive și etice față de patrimoniul religios antic

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște: - principalele etape ale dezvoltării creștinismului între secolele I–VI - contextul politic și cultural al Imperiului roman și roman târziu - izvoarele literare și arheologice relevante pentru studiul creștinismului antic - conceptele fundamentale ale teologiei și organizării ecleziastice în perioada studiată
Aptitudini	Studentul este capabil să: - analizeze critic izvoarele primare - compare evoluțiile creștine cu alte fenomene religioase ale Antichității - elaboreze lucrări scrise argumentate științific - utilizeze terminologia adecvată și bibliografia de specialitate actualizată
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent pentru: - documentare și analiza izvoarelor - a colabora în proiecte de cercetare interdisciplinară - amanifesta rigoare, discernământ și respect față de diversitatea culturală și religioasă

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul își propune să ofere studenților o imagine amplă și critică asupra formării și dezvoltării creștinismului în primele secole ale erei noastre, în contextul lumii greco-romane și al transformărilor culturale, politice și religioase ale Antichității târzii. Scopul principal este de a dezvolta capacitatea de analiză istorică și interdisciplinară a fenomenului creștin timpuriu, integrând surse literare, epigrafice și arheologice.
7.2 Obiectivele specifice	Se urmărește dezvoltarea următoarelor capacități: - înțelegerea procesului de formare a comunităților creștine și a relației lor cu iudaismul și mediul păgân - identificarea etapelor de organizare instituțională a Bisericii și a principalelor controverse teologice ale epocii - analiza surselor primare (texte patristice, inscripții, surse arheologice) dintr-o perspectivă critică - încadrarea apariției și răspândirii creștinismului în contextul politic și cultural al Imperiului roman - formarea unei perspective interdisciplinare care îmbină istoria, arheologia și studiile religioase

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
----------	-------------------	------------

1. Contextul religios al lumii greco-romane în secolul I a. Chr,	prelegere	
2. Originile iudaice ale creștinismului	prelegere; analiză și interpretare a surselor scrise și arheologice	
3. Primele comunități și începuturile misiunii	prelegere; analiză și interpretare a surselor scrise și arheologice	
4. Articularea identității creștine: Scriptura și tradiția	prelegere; analiză și interpretare a surselor scrise și arheologice	
5. Relațiile creștinismului cu statul roman	prelegere; analiză și interpretare a surselor scrise și arheologice	
6. Articularea structurilor Bisericii	prelegere; analiză și interpretare a surselor scrise și arheologice	
7. Constantin și „pacea Bisericii”	prelegere; analiză și interpretare a surselor scrise și arheologice	
8. Nașterea teologiei: conciliile ecumenice	prelegere; analiză și interpretare a surselor scrise și arheologice	
9. Între căutarea perfecțiunii și slujirea aproapelui: monahismul	prelegere; analiză și interpretare a surselor scrise și arheologice	
10. Imperiul creștin - de la Constantin la Theodosius I	prelegere; analiză și interpretare a surselor scrise și arheologice	
11. Creștinismul și cultura clasică	prelegere; analiză și interpretare a surselor scrise și arheologice	
12. Comunitățile creștine din afara Imperiului roman	prelegere; analiză și interpretare a surselor scrise și arheologice	
13. Imperiul creștin și rezistența păgână – de la Theodosius I la Iustinian	prelegere; analiză și interpretare a surselor scrise și arheologice	
14. Nașterea limbajului vizual al creștinismului	prelegere; analiză și interpretare a surselor scrise și arheologice	
Bibliografie: - Brown, P., <i>Întemeierea creștinismului occidental</i>, București 2002 - Brown, P., <i>Cultul sfinților: apariția și rolul său în creștinismul latin</i>, Timișoara 1996 - Chadwick, H., <i>The Early Church</i>, London 1993 - Frend, W.H.C., <i>The Rise of Christianity</i>, Philadelphia 1985 - Marrou, H. I., <i>Biserica în antichitatea târzie</i>, București 1999 - Moreschini, C., <i>Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine</i>, vol. I-II, București 2013 - Pelikan, J., <i>Tradiția creștină. vol. 1. Nașterea tradiției universale (100-600)</i>, București 2004		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina este aliniată standardelor de cercetare promovate de comunitatea internațională (Association Internationale d'Études Patristiques, EAA, AIEGL) și răspunde cerințelor profesionale ale domeniului istorie–arheologie, asigurând competențe utile pentru activitatea în cercetare, muzee, institute de patrimoniu și educație.
--

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	capacitatea de a interpreta un text referitor la istoria creștinismului antic	participare activă și constantă la cursuri	50%
	capacitatea de a integra un episod sau o etapă din istoria creștinismului în	examen oral pe baza unor surse primare	50%

	istoria Imperiului roman sau roman târziu		
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea principalelor evoluții din istoria creștinismului antic.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
							